

Soud: Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí: 08/22/2018
Spisová značka: 7 Tdo 868/2018
ECLI: ECLI:CZ:NS:2018:7.TDO.868.2018.1
Typ rozhodnutí: USNESENÍ
Heslo: Krádež
Subsidiarita trestní represe
Dotčené předpisy: § 205 odst. 1, 3 předpisu č. 40/2009Sb.
§ 12 odst. 2 předpisu č. 40/2009Sb.
Kategorie rozhodnutí: C

7 Tdo 868/2018-23

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 22. 8. 2018 o dovolání obviněného **J. V.**, podaném proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 2. 2018, sp. zn. 12 To 4/2018, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Jičíně pod sp. zn. 1 T 51/2017 takto:

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného **J. V.** **odmítá.**

Odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Jičíně ze dne 17. 7. 2017, sp. zn. 1 T 51/2017, byl obviněný **J. V.** uznán vinným přečinem krádeže podle § 205 odst. 1, 3 tr. zákoníku a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvanácti měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu dvaceti čtyř měsíců. Výrokem podle § 228 odst. 1 tr. ř. bylo rozhodnuto o povinnosti obviněného k náhradě škody.

Uvedeného trestného činu se obviněný dopustil podle skutkových zjištění nalézacího soudu v podstatě tím, že v přesně nezjištěné době od 17. 9. 2015 do 25. 7. 2016 jako jednatel společnosti Prima Parket, s. r. o., O., nechal neoprávněně, v rozporu s kupní smlouvou bez uhrazení kupní ceny 323 675 Kč vytěžit 133 stromů na pozemku (v rozsudku blíže specifikovaném) v katastrálním území obce Ú., okres J., čímž způsobil společnosti Land Value, s. r. o. (od 10. 1. 2018 Land Value, a. s.), L., P., škodu v uvedené výši.

Odvolání obviněného směřující proti všem výrokům rozsudku soudu prvního stupně bylo usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 2. 2018, sp. zn. 12 To 4/2018, zamítnuto podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné.

Usnesení odvolacího soudu napadl obviněný dovoláním, v němž opominul uvést konkrétní dovolací důvod podle § 265b tr. ř. Vzhledem k tomu, že v dovolání uvedl, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku a nesprávném hmotně právním posouzení, čímž slovy zákona vyjádřil důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., vycházel Nejvyšší soud z toho, že obviněný relevantně uplatnil právě tento dovolací důvod.

V dovolání obviněný namítl nejen nesprávnou kvalifikaci skutku, ale i extrémní nesoulad mezi předloženými důkazy a závěry soudu. Vyjádřil názor, že mu nelze přičítat jednání popsané v obžalobě, protože jednal v pozici jednatele společnosti Prima Parket, která byla stranou smlouvy o prodeji stromů. Předmět plnění se dostal do majetkové sféry této společnosti. Obviněný se dřevní hmoty nemohl zmocnit osobně. Z prodeje neměl majetkový prospěch, ten měla pouze společnost

Prima Parket. On nejednal v úmyslu s věcí nakládat, jakoby měla výhradně náležet jemu samotnému, tedy přisvojit věc sobě. Nešlo ani o exces v rámci výkonu funkce jednatele.

Obviněný dále odmítl, že by jednal v rozporu s dohodou uzavřenou s poškozeným, a vyslovil přesvědčení, že soudy nesprávně hodnotily výpověď svědka O. V., který potvrdil, že těžba byla prováděna na základě souhlasu svědka J. T. O věrohodnosti výpovědi posledně jmenovaného dovolatel vyjádřil pochybnosti a poukázal na dodatek smlouvy týkající se změny platebních podmínek, který svědek J. T. podepsal a který umožnil povolení těžby před zaplacením zálohy. Společnost Prima Parket jednala podle obviněného v souladu s ujednáním smluvních stran a neformální ústní dohodou obou jednatelů, a je tak odpovědná pouze za nezaplacení kupní ceny.

Konečně obviněný namítl, že byla porušena zásada subsidiarity trestního práva, neboť z běžného obchodního vztahu, v jehož rámci nedošlo k zaplacení kupní ceny, je vyvozována trestně právní odpovědnost jednatele společnosti. Domáhal se toho, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí obou soudů a aby sám rozhodl tak, že jej zproští obžaloby.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k dovolání uvedl, že podstatná část námitek obviněného pro svou skutkovou povahu neodpovídá uplatněnému dovolacímu důvodu, přičemž obviněný prosazuje vlastní skutkovou verzi, podle které dřevo před zaplacením vytěžil se souhlasem poškozeného, respektive svědka J. T. Obsah dovolacích námitek neodpovídá ani tvrzenému extrémnímu rozporu. Uplatněnému dovolacímu důvodu podle státního zástupce odpovídá námitka, že obviněný nenaplnil znaky trestného činu, protože jednal za společnost Prima Parket a v její prospěch, a námitka subsidiarity trestní represe. Obě tyto námitky však označil za zjevně neopodstatněné a navrhl dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítnout.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné (§ 265a tr. ř.), bylo podáno osobou k tomu oprávněnou, tj. obviněným prostřednictvím obhájce [§ 265d odst. 1 písm. b) odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě k tomu určeném (§ 265e tr. ř.) a splňuje náležitosti obsahu dovolání (§ 265f odst. 1 tr. ř.), avšak je zjevně neopodstatněné.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Spočívá tudíž ve vadné aplikaci hmotného práva na skutkový stav, který zjistily soudy. Směřuje-li dovolání proti odsuzujícímu rozhodnutí, pak dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. odpovídají takové námitky, v nichž se tvrdí, že skutkový stav, který zjistily soudy prvního a druhého stupně, nevykazuje znaky trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným.

Nejvyšší soud jako soud dovolací zásadně nepřezkoumává procesní postup orgánů činných v trestním řízení ani nezasahuje do skutkových zjištění soudů. Učinit tak může jen zcela výjimečně, jestliže to odůvodňuje extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy. V takových případech je zásah Nejvyššího soudu nezbytný proto, aby byl dán průchod ústavně zaručenému základnímu právu obviněného na spravedlivý proces (čl. 4, čl. 90 Ústavy). Obviněný založil dovolání do značné míry na námitkách proti skutkovým zjištěním soudů, jež pod uplatněný ani jiný dovolací důvod nespádají. Zároveň Nejvyšší soud ohledně těchto skutkových zjištění neshledal zmíněný extrémní rozpor a tudíž ani důvod ke svému zásahu z důvodu zajištění základního práva obviněného na spravedlivé řízení. Skutkové námitky obviněného byly v průběhu řízení v zásadě konstantní a soudy obou stupňů se s nimi dostatečně vypořádaly. Zjištění nalézacího soudu mají v obsahu provedených důkazů dostatečný podklad a logicky z nich vyplývají. Odvolací soud se přesvědčivým způsobem vypořádal s odvolacími námitkami obviněného, které byly v zásadě shodné jako námitky uplatněné v podaném dovolání.

Jestliže obviněný zejména uváděl, že se svědkem J. T. se ústně dohodl o vytěžení dřeva před zaplacením, jde o tvrzení, která jsou v přímém rozporu se skutkovými zjištěními soudů, jež jsou postavena na výpovědi svědka J. T. a listinných důkazech, které osvědčují obsah písemných ujednání mezi smluvními stranami. Tvrzení obviněného o zmíněné ústní dohodě s jmenovaným soudy naopak neuvěřily a vypořádaly se odpovídajícím způsobem také s výpovědí svědka O. V., bývalého zaměstnance obviněného, který měl v prosinci 2015 zahájit předmětnou těžbu, protože obviněný odjížděl na dovolenou do Jižní Ameriky.

Zabývaly se rovněž obsahem dodatku ke kupní smlouvě (č. l. 125) se závěrem, že ten neprokazuje změnu platebních podmínek oproti uzavřené kupní smlouvě. Předně soudy zjistily, že tento dodatek nebyl platně uzavřen. Podstatnější je, že ve skutečnosti z něho nevyplývalo nějaké další prodloužení splatnosti faktury. Ta byla totiž vystavena dne 17. 9. 2015 s datem splatnosti 26. 10. 2015, tj. do 40 dnů (č. l. 17). Z katalogového listu č. l. 15 vyplývá, že původní stanovená splatnost měla být 10 dnů ode dne soutěže. Zároveň je zde výslovně stanoveno, že celá kupní cena musí být zaplacená před zahájením těžby. Z dodatku smlouvy podepsaného patrně svědkem J. T. plyne, že svědek za poškozenou společnost souhlasil s prodloužením splatnosti o 30 dnů, tedy na 40 dnů stanovených již ve faktuře vydané dne 17. 9. 2015, tj. v den uzavření kupní smlouvy. Nelze tudíž hovořit o nějakém pozdějším posunutí splatnosti ani v případě, že by obviněný považoval dodatek za platně uzavřený, respektive vycházel ze souhlasu poškozené společnosti s obsahem tohoto dodatku. Dále soudy správně upozornily na to, že obsah dodatku nepovoluje těžbu před zaplacením kupní ceny, pouze obsahuje jakýsi příslib, navíc vcelku bezvýznamný, protože hovoří o možnosti povolení těžby před splatností faktury, tj. před 26. 10. 2015, a těžba před tímto datem není podstatou skutku, který je obviněnému kladen za vinu. Rozhodující konečně je skutečnost, že obviněnému nebylo vydáno prodávajícím povolení k vjezdu do lesa a k těžbě, které by podle přílohy č. 1 kupní smlouvy muselo být vydáno předem písemně na základě písemné žádosti kupujícího (formuláře pro tyto úkony byly přílohou smlouvy a jsou založeny ve spise). Skutkovým námitkám obviněného tudíž nebylo možno přisvědčit.

Z uvedených dovolacích námitek obviněného je zřejmé, že dovolání považuje za jakési další odvolání, jímž se snaží dosáhnout opakování odvolacího řízení, a to v podstatě na základě týchž argumentů. Domáhá se opětovného hodnocení důkazů, ze kterých by měl dovolací soud učinit nové skutkové závěry vycházející z jeho představ a obhajoby, o čemž svědčí také petit dovolání. Bylo by však v rozporu se zákonnou úpravou i smyslem řízení o dovolání, aby dovolací soud znovu sám přehodnocoval jednotlivé důkazy a vytvářel vlastní skutková zjištění. Pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je podřaditelná námitka, že předmětný skutek nemůže být právně posouzen jako trestný čin krádeže podle § 205 odst. 1, 3 tr. zákoníku, protože obviněný konal jako jednatel společnosti Prima Parket.

Trestný čin krádeže podle § 205 odst. 1, 3 tr. zákoníku spáchá ten, kdo si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a způsobí tak na cizím majetku větší škodu. Jestliže trestný čin spáchá fyzická osoba jednající jménem právnické osoby, což je například u hospodářské trestné činnosti pravidlem, nezabývá to tuto fyzickou osobu trestní odpovědností, ba naopak, zpravidla jde o závažnější a rafinovanější způsob spáchání trestného činu. Dále lze odkázat na příslušné pasáže odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů, jež se s touto námitkou obviněného zabývaly a vypořádaly. Jestliže tedy soudy právně kvalifikovaly zjištěné jednání obviněného jako přečin krádeže podle § 205 odst. 1, 3 tr. zákoníku, nejde z hlediska dovolacích námitek o nesprávné právním posouzení skutku.

Pod uvedený dovolací důvod podřaditelná, avšak zjevně neopodstatněná je rovněž námitka vztahující se k zásadě subsidiarity trestní represe zakotvené v § 12 odst. 2 tr. zákoníku, podle něhož lze trestní odpovědnost uplatňovat pouze v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.

Trestným činem je podle § 13 odst. 1 tr. zákoníku takový protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v tomto zákoně. Zásadně je tedy třeba vyvodit trestní odpovědnost za každý protiprávní čin, který vykazuje všechny znaky uvedené v trestním zákoníku. Tento závěr je však u méně závažných trestných činů korigován výše uvedenou zásadou subsidiarity trestní represe. Společenskou škodlivost je třeba zvažovat v konkrétním posuzovaném případě s ohledem na intenzitu naplnění kritérií uvedených v § 39 odst. 2 tr. zákoníku, podle něhož jsou povaha a závažnost trestného činu určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem. Úvaha o tom, zda jde o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti případu, se uplatní za předpokladu, že posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty (viz stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012, publikované pod č. 26/2013 Sb. rozh. tr.).

V posuzované trestní věci nedošlo k porušení principu subsidiarity trestní represe. Obviněný činem způsobil škodu více než šestinásobně přesahující hranici větší škody podle § 138 odst. 1 tr. zákoníku jako kvalifikačního znaku daného trestného činu. Způsobenou škodu ani po dlouhou dobu uplynulou od neoprávněného vytěžení dřeva neuhradil, a to ani po urgencích poškozeného a zahájení trestního stíhání. Z těchto důvodů je v posuzovaném případě dána značná společenská škodlivost jednání obviněného, odpovídající běžně se vyskytujícím zásahům do objektu daného trestného činu, a uplatnění trestněprávní represe je proporcionálním zásahem do základních práv obviněného.

Nejvyšší soud proto dovolání obviněného J. V. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné odmítl. O dovolání rozhodl v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.

Poučení: Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 22. 8. 2018

JUDr. Petr Hrachovec
předseda senátu

Vypracoval:
JUDr. Josef Mazák